

Controleplan 2021 Provincie Flevoland

Rapportage voor Provinciale Staten

Provincie Flevoland | 8 december 2021

Ernst & Young Accountants LLP
Leonard Springerlaan 17
9727 KB Groningen, Netherlands
Postbus 997
9700 AZ Groningen, Netherlands

Tel: +31 88 407 10 00
Fax: +31 88 407 25 05
ey.com

Provinciale Staten van de Provincie Flevoland
T.a.v. mevrouw A. Kost, Statengriffier
Postbus 55
8290 AB LELYSTAD

Groningen, 8 december 2021

REQ6307304/ET/hdb

Controleplan 2021

Geachte leden van Provinciale Staten,

Bij deze bieden wij u ons controleplan van provincie Flevoland voor boekjaar 2021 ter bespreking aan.

De controle is erop gericht een oordeel te geven over de jaarrekening 2021. Wij hebben onze werkzaamheden afgestemd op de recente ontwikkelingen en de risico's van de provincie Flevoland. De hoofdlijnen van deze risicoanalyse en een samenvatting van de geplande werkzaamheden zijn in dit controleplan opgenomen.

Tijdens de Statencommissievergadering Economie, Mobiliteit en Samenleving van 17 november 2021 hebben wij naast het controleplan de volgende onderwerpen met u besproken:

- ▶ Onze ondersteuning van PS op basis van onze natuurlijke adviesfunctie
- ▶ Speerpunten van de Staten voor boekjaar 2021

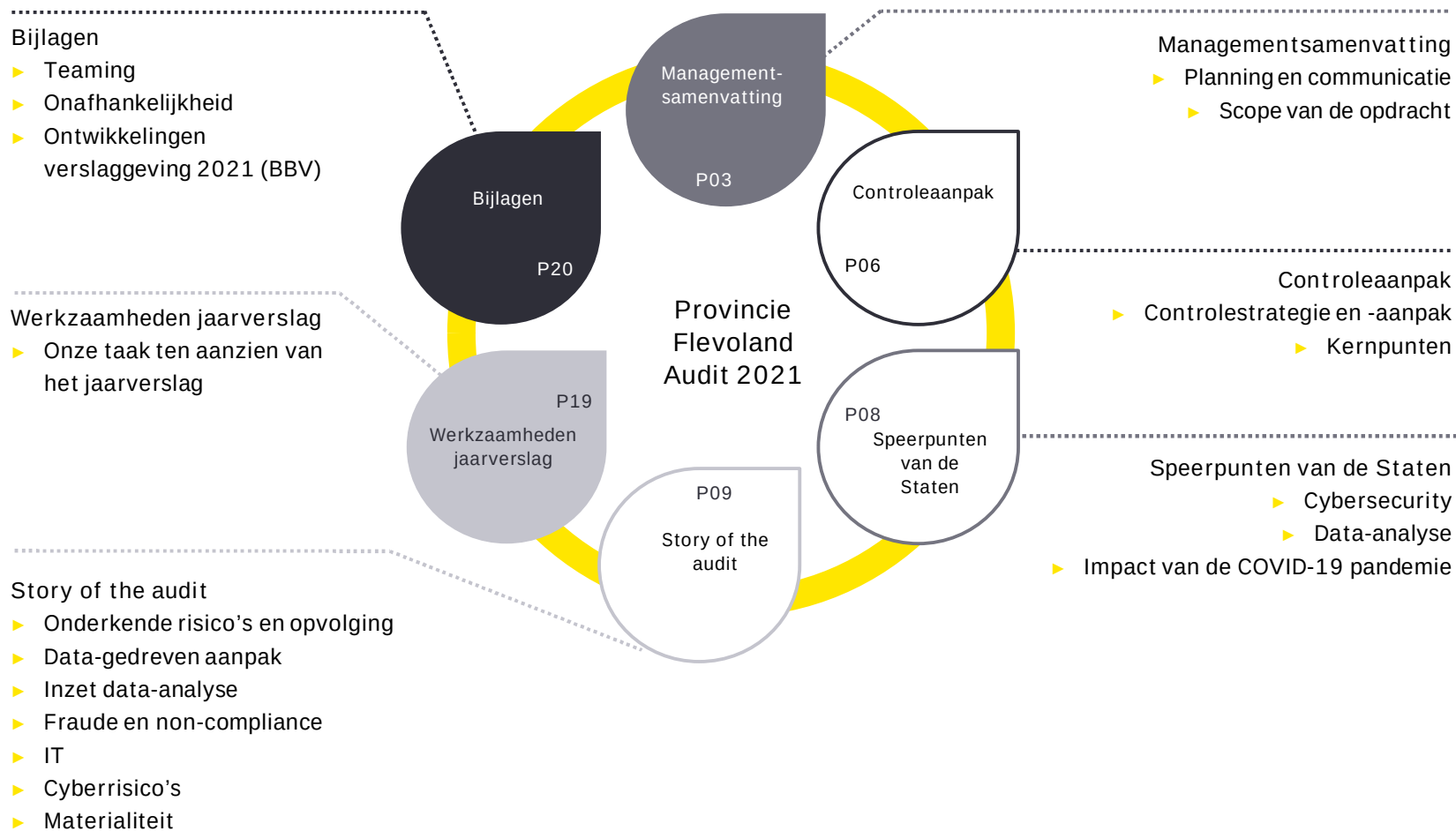
De overeengekomen Speerpunten voor boekjaar 2021 zijn opgenomen in de managementsamenvatting op pagina 3.

Wij danken u voor het in EY gestelde vertrouwen en kijken uit naar een vervolg van onze plezierige samenwerking.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

w.g. L.M. de Vries MSc EMA RA

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting

Dit controleplan geeft inzicht in onze controlestrategie, de risicoanalyse en de werkzaamheden die wij gepland hebben met als doel een oordeel te geven over de jaarrekening 2021 van de provincie Flevoland. De belangrijkste uitgangspunten in onze controle zijn in deze managementsamenvatting opgenomen.

Scope en planning van de opdracht

- ▶ De scope van onze controle voor 2021 is het geven van een oordeel bij de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening van de provincie Flevoland en is verder uitgewerkt op pagina 5.
- ▶ Daarnaast omvat onze scope de controle van de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie van ontvangen specifieke uitkeringen en de controle van de WNT-verantwoording.
- ▶ De controle voor 2021 is middels de overeenkomst Accountantsdiensten schriftelijk met u overeengekomen op 23 juni 2020. In september en oktober 2021 zullen wij onze tussentijdse werkzaamheden uitvoeren. De jaareindewerkzaamheden hebben wij in overleg met de organisatie in februari en maart 2022 gepland. De planning is in meer detail uitgewerkt op pagina 4.

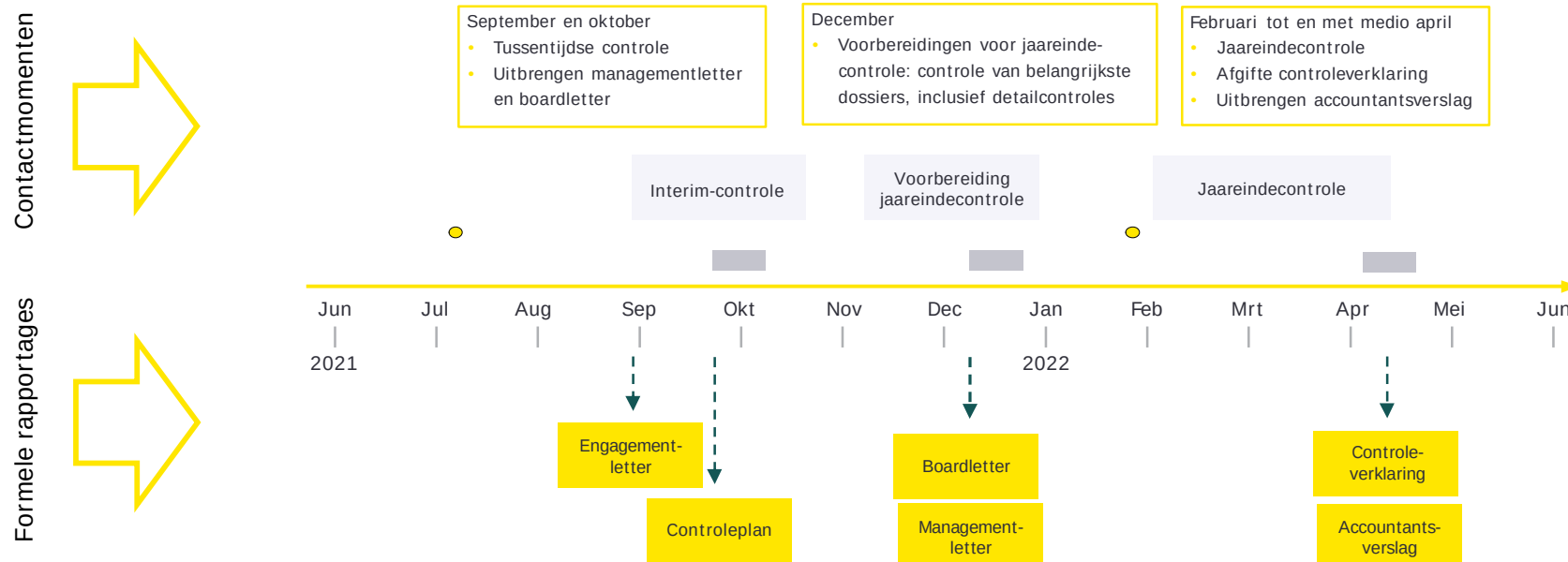
Controlestrategie en risicoanalyse

- ▶ Wij hanteren een top down en risk based controleaanpak waarbij wij specifieke werkzaamheden uitvoeren voor de hoge(re) risicogebieden. De belangrijkste uitgangspunten van onze controleaanpak zijn op pagina 9 en 10 weergegeven.
- ▶ In onze controle maken wij gebruik van data-analyse. De specifieke tools die wij inzetten zijn opgenomen op pagina 11.
- ▶ Wij steunen in onze controle niet op uw IT-omgeving. Voor onze overwegingen verwijzen wij naar pagina 13.
- ▶ Verder maken wij in het kader van onze controle waar mogelijk gebruik van de door de verbijzonderde interne controle uitgevoerde werkzaamheden.
- ▶ Wij gaan na of het jaarverslag voldoet aan de voorschriften in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en of het verenigbaar is met de jaarrekening (zie verder hoofdstuk 5).

Belangrijke aandachtspunten in 2021

- ▶ Voortgang implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording met ingang van boekjaar 2022.
- ▶ Verwerking en toelichting van de verplichte stelselwijziging inzake de verantwoording van verstrekte subsidies in de jaarrekening 2021 als gevolg van de gewijzigde verslaggevingsregels. In dit kader is extra aandacht nodig voor de juiste en volledige toerekening van de subsidieasten aan het boekjaar.
- ▶ Naleving van de Europese aanbestedingsregels.
- ▶ Naleving van en toelichting op de WNT.
- ▶ Oneigenlijke beïnvloeding van het jaarrekeningresultaat door het college van Gedeputeerde Staten (verondersteld frauderisico op basis van de Nederlandse controlestandaarden).
- ▶ Waardering van Flevokust Haven, voorziening Garantstelling personeel NLE en de verstrekte leningen aan Energie Expertisecentrum Flevoland (EEF).
- ▶ Onderbouwing en interne beheersing ten aanzien van materiële vaste activa, inclusief toereikende onderbouwing voor de verdeelsleutels inzake toerekening aan investeringen en (meerjarige) onderhoudskosten.
- ▶ Verantwoording van project Roggebot, inclusief de daaraan gerelateerde balansposten in de jaarrekening.
- ▶ Juistheid en volledigheid van de SiSa-verantwoording.
- ▶ Impact van COVID-19 op de bedrijfsvoering en de jaarrekening 2021.

Planning en communicatie

Legenda

- = Overleg organisatie/directie/portefeuillehouder financiën
- = Data-extractie moment
- = Controlemomenten

Gebruik van EY Canvas Client Portal

EY Client Portal faciliteert een efficiënte, effectieve én veilige manier voor oplevering van documentatie in beide richtingen. In de EY Client Portal is de vooraf overeengekomen documentatie overzichtelijk weergegeven. Aan de hand van een dashboard heeft u inzicht in de voortgang en kwaliteit van de aangeleverde informatie.

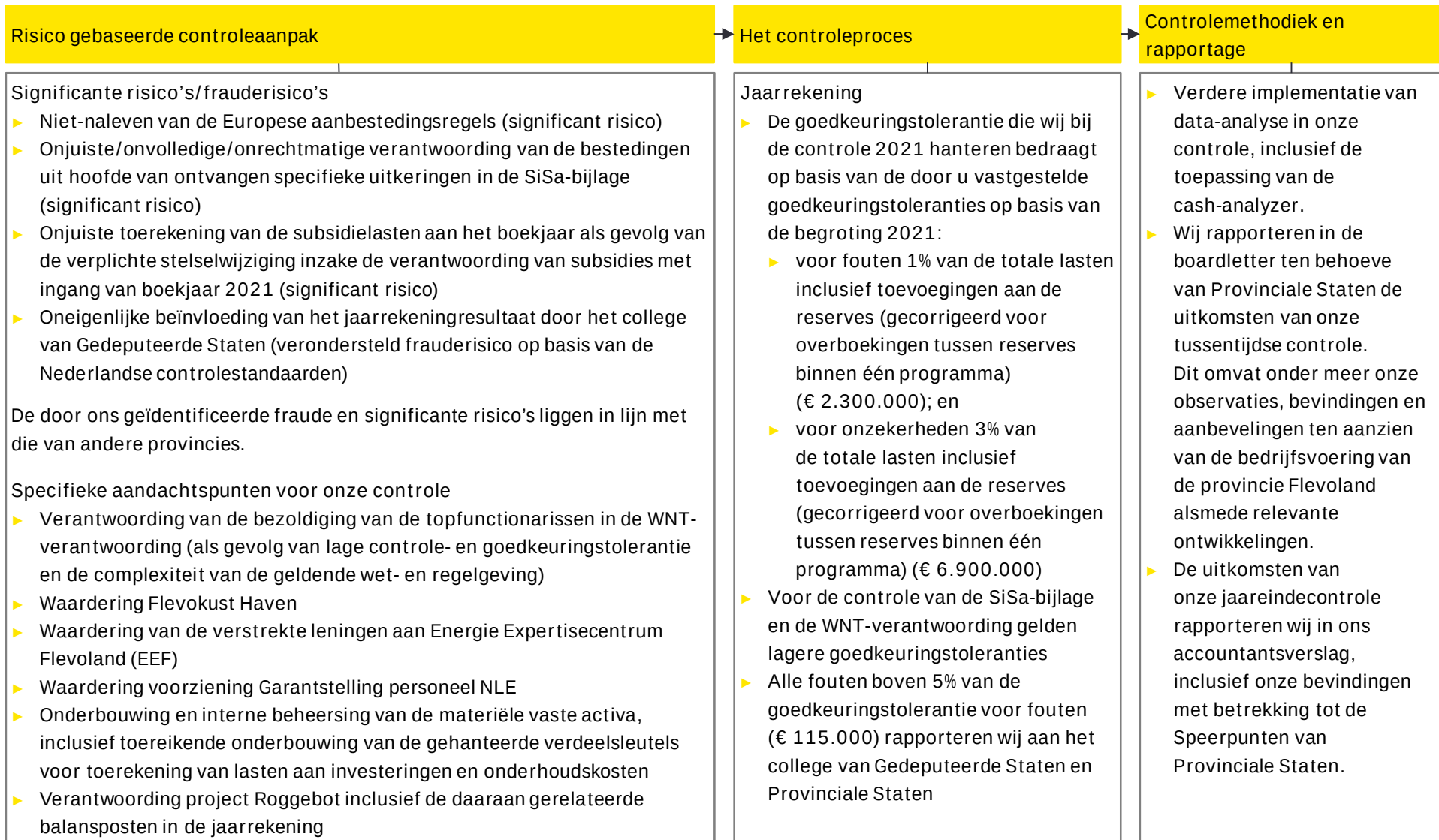
■ Scope van de opdracht

Wettelijke controle van de jaarrekening

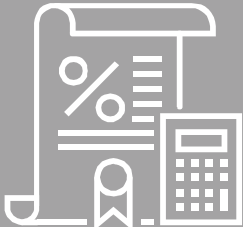
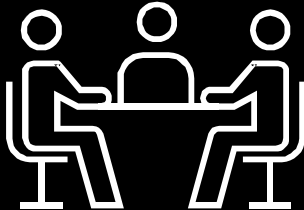
- ▶ Een oordeel geven, en verslag uitbrengen aan Provinciale Staten, over de resultaten van onze controle van de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2021 van de provincie Flevoland.
- ▶ Voor de controle van de rechtmatigheid hanteren wij als uitgangspunt het door het college van Gedeputeerde Staten vastgestelde normenkader voor de controle van de jaarrekening 2021 (die eveneens ter kennisgeving aan u is verzonden).
- ▶ Controle van de WNT-verantwoording op basis van het Controleprotocol WNT.
- ▶ Controle van de SiSa-bijlage op basis van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2021.
- ▶ Toetsen of het jaarverslag voldoet aan de vereisten in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- ▶ Vaststellen of de jaarrekening verenigbaar is met het jaarverslag en deze in het licht van de tijdens onze controle van de jaarrekening verkregen kennis en begrip van de provincie en haar omgeving geen materiële onjuistheden bevat.
- ▶ Opvolgen van de bevindingen van voorgaand jaar.

Controleaanpak

Controlestrategie en -aanpak

Kernpunten

Team	Controleaanpak met behulp van data-analyse	Speerpunten van de Staten	Belangrijke data voor de Staten
			
Ons kernteam voor 2021: ▶ Bas-Wouter Littel (Client Service Partner) ▶ Leon de Vries (Eindverantwoordelijk Accountant) ▶ Maarten Buitink (Senior Manager IT-audit) ▶ Erik Thus (Manager) ▶ Esther van den Heuvel (Controleleider)	Verdere implementatie van onze data-analyse controleprogramma's voor alle materiële stromen in de jaarrekening van de provincie, waaronder: ▶ Inkoop- en factuurverwerking ▶ Betalingsverkeer ▶ Personeel- en salarisverwerking ▶ Verstrekte subsidies ▶ Financieel afsluitproces ▶ Controle memoriaalboekingen	Tijdens de vergadering van de Statencommissie Economie, Mobiliteit en Samenleving van 17 november 2021 zijn wij voor boekjaar 2021 de volgende Speerpunten overeengekomen: ▶ Cybersecurity: op welke wijze gaat de provincie Flevoland om met bijvoorbeeld AVG, datalekken en archivering? ▶ Data-analyse: toepassing op onder andere bezoldiging externe medewerkers, verhouding intern/extern personeel en inzet adviesbureaus ▶ COVID-19 pandemie: impact op de bedrijfsvoering van de provincie Flevoland en monitoring/besteding van de door Provinciale Staten beschikbaar gestelde middelen in relatie tot de COVID-19 pandemie	Bespreking rapportages ▶ Oktober 2021: controleplan ▶ December 2021: managementletter en boardletter ▶ April 2022: accountantsverslag

Speerpunten van de Staten

■ Speerpunten van Provinciale Staten voor boekjaar 2021

Provinciale Staten heeft de mogelijkheid ons aandachtspunten mee te geven in het kader van onze controle. Aan de specifieke onderwerpen die de Staten ons meegeven besteden wij in onze controle en rapportering meer aandacht dan noodzakelijk zou zijn voor onze reguliere jaarrekeningcontrole. Dit doen wij door het houden van interviews en het beoordelen van specifieke informatie. Uitgangspunt daarbij is een beoordeling op hoofdlijnen, zodat Provinciale Staten vanuit haar controlerende taak kan bepalen of nader onderzoek naar deze onderwerpen gewenst is.

Tijdens de vergadering van de Statencommissie Economie, Mobiliteit en Samenleving van 17 november 2021 zijn wij voor boekjaar 2021 de volgende Speerpunten overeengekomen:

- ▶ Cybersecurity: op welke wijze gaat de provincie Flevoland om met bijvoorbeeld AVG, datalekken en archivering?
- ▶ Data-analyse: toepassing op onder andere bezoldiging externe medewerkers, verhouding intern/extern personeel en inzet adviesbureaus
- ▶ COVID-19 pandemie: impact op de bedrijfsvoering van de provincie Flevoland en monitoring/besteding van de door Provinciale Staten beschikbaar gestelde middelen in relatie tot de COVID-19 pandemie

Wij rapporteren in ons accountantsverslag de uitkomsten van onze werkzaamheden met betrekking tot deze Speerpunten.

Verder hebben wij met u afgesproken een workshop te verzorgen inzake het toezicht van PS op frauderisico's, ondersteund door één van onze forensische specialisten.

Story of the audit

Onze geïdentificeerde significante en frauderisico's op basis van onze risicoanalyse

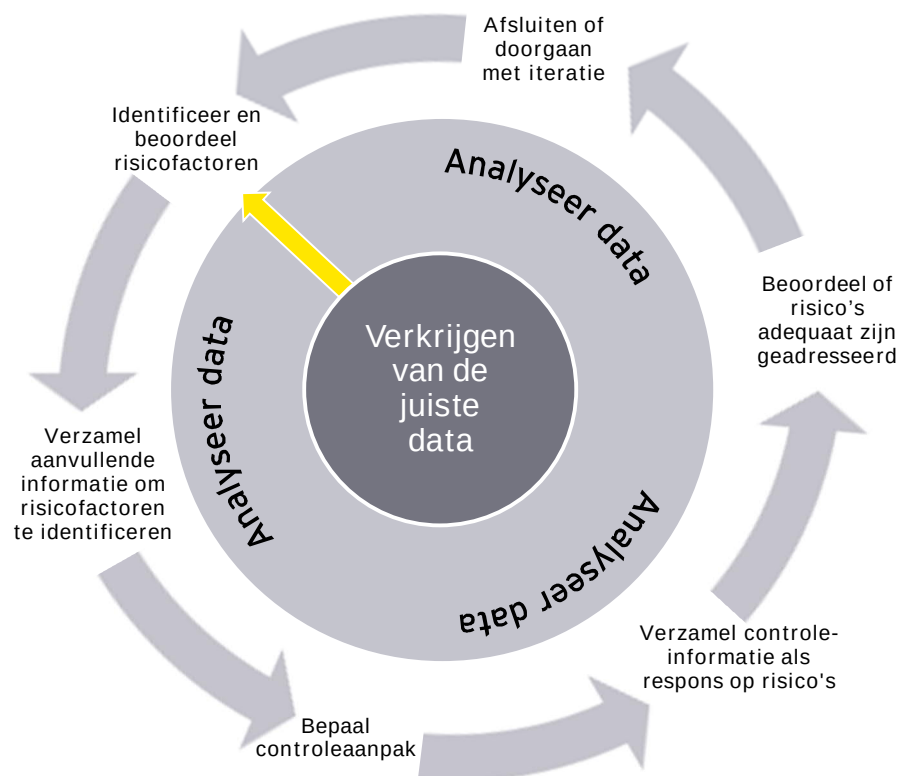
Onze risicoanalyse komt tot stand door de risico's van de provincie Flevoland inzichtelijk te maken op basis van onder meer externe informatie, kennis van de provincie op basis van onze ervaringen uit de planningsfase, kennis van andere provincies en decentrale overheden, etc. Voor de belangrijkste risico's bepalen wij de (potentiële) impact op de financiële verslaggeving (kans en impact van een materiële fout (een fout groter dan de goedkeuringstolerantie) in de jaarrekening). Dit resulteert in significante risico's (hoge kans op een fout groter dan de goedkeuringstolerantie in de jaarrekening) en inherente risico's (lagere kans op een fout groter dan de goedkeuringstolerantie in de jaarrekening). Bij deze beoordeling wordt de interne beheersomgeving van de provincie Flevoland overigens buiten beschouwing gelaten; de beoordeling hiervan maakt onderdeel uit van onze werkzaamheden om de geïdentificeerde risico's in het kader van onze controle te adresseren.

Risico's provincie Flevoland	Impact op de jaarrekening	Weging kans	Weging impact	Significant of inherent risico?	Geïdentificeerde controlerisico's
Oneigenlijke beïnvloeding van het jaarrekeningresultaat door het college van Gedeputeerde Staten.	Getrouwheid en rechtmatigheid			Significant	Oneigenlijke beïnvloeding van het jaarrekeningresultaat door het college van Gedeputeerde Staten (verondersteld frauderisico op basis van de Nederlandse controlestandaarden).
Niet-naleven van de Europese aanbestedingsregels.	Rechtmatigheid			Significant	Niet-naleven van de Europese aanbestedingsregels als gevolg van de complexe wet- en regelgeving alsmede de omvang van de geconstateerde fouten in voorgaand jaar.
Onjuiste toerekening van de subsidieasten aan het boekjaar als gevolg van de verplichte stelselwijziging inzake de verantwoording van subsidies met ingang van boekjaar 2021.	Getrouwheid en rechtmatigheid			Significant	Als gevolg van gewijzigde verslaggevingsregels dient in de jaarrekening 2021 een verplichte stelselwijziging inzake de verantwoording van verstrekte subsidies plaats te vinden. Hierdoor bestaat een verhoogd risico dat de subsidieasten onjuist worden toegerekend aan het boekjaar.
Onjuiste/onvolledige/onrechtmatige verantwoording van de bestedingen uit hoofde van ontvangen specifieke uitkeringen in de SiSa-bijlage.	Getrouwheid en rechtmatigheid			Significant	Verantwoorde bestedingen in de SiSa-bijlage zijn onjuist, onvolledig en/of onrechtmatig als gevolg van de complexe wet- en regelgeving alsmede de forse toename van het aantal specifieke uitkeringen.

Risico's provincie Flevoland	Impact op de jaarrekening	Weging kans	Weging impact	Significant of inherent risico?	Geïdentificeerde controlerisico's
Verantwoording van de bezoldiging van de topfunctionarissen in de WNT-verantwoording.	Getrouwheid en rechtmatigheid			Inherent	Onjuiste en/of onvolledige toelichting op de naleving van de WNT, als gevolg van lage controle- en goedkeuringstolerantie en de complexiteit van de geldende wet- en regelgeving.
Waardering van de verstrekte leningen aan Energie Expertisecentrum Flevoland (EEF).	Getrouwheid en rechtmatigheid			Inherent	Verstrekte leningen aan EEF mogelijk onjuist gewaardeerd als gevolg van betalingsproblemen, gerealiseerde verliezen, mede als gevolg van de COVID-19 pandemie.
Waardering Flevokust Haven.	Getrouwheid en rechtmatigheid			Inherent	Materieel vast actief Flevokust Haven mogelijk onjuist gewaardeerd, mede als gevolg van lagere verwachte inkomsten als gevolg van de COVID-19 pandemie.

Een data-gedreven audit

Met de implementatie van onze digitale controlemethodologie hanteren wij een “data-first” aanpak om risico's te identificeren. Weliswaar gebruiken wij ook nog steeds externe informatie, kennis van andere decentrale overheden, uitkomsten van de (verbijzonderde) interne controles, maar worden de inzichten primair verkregen op basis van de werkelijke data van de provincie Flevoland. Hieronder zijn onze observaties vanuit de data weergegeven met een relatie tot geïdentificeerde risico's. Op de volgende pagina vertalen wij deze risico's naar risico's met een impact op de jaarrekening.

Observaties data provincie Flevoland

Bedrijfsrisico's

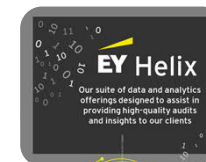
Voorbeeld: Wij constateren dat de financiële administratie niet tussentijds wordt afgesloten.

Voorbeeld: tussentijdse (verantwoordings)informatie is mogelijk minder betrouwbaar.

Voorbeeld: Op basis van de verkregen data constateren wij dat mutaties in de reserves vrijwel alleen in de jaarafsluiting worden geboekt.

Voorbeeld: mogelijk is er gedurende het jaar minder inzicht in de actuele stand van de reserves.

■ Controleaanpak/belangrijke jaarrekeningposten – inzet van data-analyse

Waarom gebruiken wij data-analyse als de primaire procedure om de controle uit te voeren? Het zorgt ervoor dat wij een hogere auditkwaliteit kunnen leveren door:

Het identificeren van verborgen patronen en trends in de financiële data.

Uw organisatie beter te begrijpen, met een grotere diepgang doordat wij grotere datapopulaties met voor de controle relevante informatie kunnen onderzoeken.

Identificeren van trends en onjuistheden in uw processen en beheersmaatregelen om ons onderzoek op het juiste gebied te focussen.

Bieden van relevante feedback en inzichten tijdens de uitvoering van de controle, om toegevoegde waarde te bieden voor het optimaliseren van de processen en beheersmaatregelen van uw organisatie.

Besparen van waardevolle tijd en moeite van u en uw personeel door onze wereldwijd geïntegreerde hulpmiddelen voor gegevensverzameling en -extractie.

EY Helix is het totaalpakket van analyse platformen die gebruikt worden om data te analyseren, alsook controleprogramma's met de analytische procedures die wij kunnen gebruiken om controle-informatie te verkrijgen. Dit totaalpakket aan tools stelt onze teams in staat om data-analyse te gebruiken als de primaire wijze om controle-informatie te verkrijgen. Onze belangrijkste tools:

General Ledger (GL) Analyzer

Onderzoekt en evalueert de grootboekrekeningen van elke omvang ter verbetering van het plannen en de scoping, ons begrip van de organisatie, de risicoanalyse en inschatting en de uitvoering van de controlewerkzaamheden.

Revenue & Trade Receivables Analyzer

Onderzoekt en evalueert omzet en debiteuren- en vorderingenstromen om een detailanalyse uit te kunnen voeren op de belangrijkste aspecten van het proces rondom de overige baten (bijv. detacheringen, diensten voor derden, etc.) en de inning hiervan.

Purchases & Trade Payables Analyzer

Onderzoekt en evalueert de inkoop en crediteuren activiteiten om een detail analyse uit te kunnen voeren op de belangrijkste aspecten van het inkoop- en betalingsproces.

Payroll Analyzer

Onderzoekt en evalueert de activiteiten in de salarisadministratie op medewerkerniveau om een detailanalyse uit te kunnen voeren op de belangrijkste aspecten van het salarisproces.

Cash Analyzer

De Cash Analyzer gebruiken wij om de banktransacties integraal aan te sluiten op de financiële administratie en is de basis voor onze controlewerkzaamheden ten aanzien van geldverkeer. Dit voorkomt dat u nog losse bankafschriften dient op te leveren gedurende de controle.

De rol van de accountant en het publiek belang

In ons laatste accountantsverslag hebben wij reeds belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen geïntroduceerd en daarbij de rol van de accountant en het publiek belang toegelicht.

De inspanningen van de Kwartiermakers Toekomst Accountancysector, de minister van Financiën en niet in de laatste plaats het accountantsberoep zelf, verenigd in de Nederlandse Beroepsvereniging voor Accountants (NBA), lopen door. Zo wordt bijvoorbeeld gewerkt aan de ontwikkeling van Audit Quality Indicators.

Binnen EY blijven wij onverminderd inzetten op hoogwaardige controles. Onderdeel daarvan zijn het opleiden van onze mensen en de focus op innovatie. Ook zetten wij stappen op diverse onderwerpen waar deze stappen worden gevraagd.

Concreet leidt dat voor onze controle van provincie Flevoland tot het volgende:

- ▶ De implementatie van de verregaande digitale controlemethodieken. Een concreet voorbeeld betreft de inzet van onze cash-analyzer, waarmee wij integraal de uitgaande geldstroom kunnen analyseren.
- ▶ De toepassing en integratie van data-analyse in onze controleaanpak.
- ▶ De inzet van forensisch specialisten voor opvolging van risico's op fraude of niet-naleving van wet- en regelgeving, mocht hiertoe concrete aanleiding zijn.
- ▶ Werkzaamheden ten aanzien van IT en cybersecurity.
- ▶ Werkzaamheden ten aanzien van het jaarverslag.

Op deze plaats willen wij ook aandacht vragen voor de verantwoordelijkheden van verschillende partijen in verslaggevingsketen, waaronder management en Provinciale Staten. Diverse stakeholders vragen om meer transparantie en meer assurance bij niet-financiële Informatie en tussentijdse cijfers en er is steeds meer aandacht voor de beheersing van risico's door gecontroleerde entiteiten zelf. De Autoriteit Financiële Markten benadrukt daarbij de specifieke rol van de auditcommissie met betrekking tot de selectie en beoordelen van de accountant.

Wij blijven de ontwikkelingen volgen en zullen u ook in de toekomst blijven informeren over de impact daarvan.

De opvolging van het onderwerp fraude in onze controle

Bij de opdrachtaanvaarding

De betrouwbaarheid en integriteit van de cliënt wordt onderzocht voordat een opdracht wordt aanvaard. Hierbij wordt gekeken naar bijvoorbeeld eigendom, integriteitskwesaties uit het verleden en samenstelling van het bestuur.

Bij de risicoanalyse

Elke controle omvat het identificeren van (fraude)risicofactoren. Wij analyseren de door de klant geïdentificeerde frauderisico's en deze vergelijken deze met onze eigen (fraude)risicoanalyse. Het proces achter de (fraude)risicoanalyse wordt besproken met de interne toezichthouder. Daarnaast communiceren wij met het management en/of de interne toezichthouders over (risico's op) fraude.

Tijdens de controle

Wij voeren specifieke controlewerkzaamheden uit die gericht zijn op geïdentificeerde frauderisico's en zijn tijdens de controle alert op mogelijke indicaties van fraude. Bij het uitvoeren van deze werkzaamheden zijn teamleden betrokken met voldoende ervaring en deskundigheid. Indien nodig schakelen wij tevens forensisch specialisten in. Tijdens het uitvoeren van onze controlewerkzaamheden houden wij rekening met de mogelijkheid dat het management in de (unieke) positie is om de interne controlemaatregelen te doorbreken (hetgeen ook een frauderisico is).

In het geval van fraude

Wij blijven betrokken bij het onderzoek naar de aard en omvang van de fraude. Wij moeten de impact op de jaarrekening en de geschiktheid van vervolmaatregelen beoordelen. In alle gevallen (dus ook als de fraude onbeduidend is en/of als het herstelplan toereikend is) zullen wij bekijken welke consequenties de potentiële integriteitsrisico's hebben voor onze opdracht.

In het geval van indicaties van fraude

Wij geven direct opvolging aan aanwijzingen voor mogelijke fraude, ongeacht de materialiteit. Vervolgens wordt onderzocht of daadwerkelijk sprake is van fraude en of dit een materiële impact heeft voor de jaarrekening. Alle aanwijzingen van fraude worden besproken met de directie van de opdrachtgever en/of de interne toezichthouder (indien relevant). Wij vermelden welke (minimale) acties de cliënt moet uitvoeren. De cliënt is primair verantwoordelijk voor het onderzoek naar de aard en omvang van de fraude.

Het melden van fraude

Een fraude kan gepaard gaan met ongebruikelijke transacties. Wij moeten ongebruikelijke transacties zo snel mogelijk melden bij de Financial Intelligence Unit-Nederland (FIU-NL). Incidenten en voortijdig beëindigde opdrachten worden gerapporteerd aan de AFM. Ook informeren wij de AFM direct over mogelijke integriteitsrisico's die schade kunnen toebrengen aan de onderneming of financiële markten. Deze meldprocedures en -vereisten wijken echter wel af tussen OOB's en niet-OOB's.

Transparantie

Indien nodig in het publiek belang zorgen wij ervoor dat relevante informatie aangaande de fraude met de buitenwereld wordt gedeeld. In dat geval dringen wij bij de cliënt erop aan om de informatie over fraude (risico's) en de bijbehorende beheersmaatregelen op te nemen in het bestuursverslag. Indien nodig leggen wij in onze controleverklaring extra nadruk op deze zaken.

■ Frauderisico's en integriteit, corruptie en niet-naleving van wet- en regelgeving

Wij verzamelen informatie in verband met fraude en andere zaken ter ondersteuning van onze controlestrategie en de uitvoering van onze controlewerkzaamheden. Tijdens onze komende bijeenkomst willen wij graag de volgende onderwerpen met u bespreken, om een beter begrip te krijgen van de kwesties die u relevant acht voor onze controle, waaronder:

- ▶ uw opvattingen over de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude, corruptie en niet-naleving van wet- en regelgeving, met inbegrip van het risico dat het college/ambtelijk management beheersmaatregelen terzijde stelt;
- ▶ uw kennis van eventuele werkelijke, vermeende of vermoedelijke fraude, corruptie en niet-naleving van wet- en regelgeving;
- ▶ hoe u toezicht houdt op de wijze waarop frauderisico's, corruptierisico's en risico's op niet-naleving van wet- en regelgeving door de provincie worden ingeschat, en op de inrichting van beheersmaatregelen om deze risico's aan te pakken;
- ▶ uw kennis van andere kwesties die u relevant acht voor de controle, waaronder, maar niet uitsluitend, feitelijke dan wel mogelijke overtredingen van wet- of regelgeving.

Wanneer wij frauderisico's, corruptierisico's en risico's op niet-naleving van wet- en regelgeving constateren, waaronder ook het risico dat het college/ambtelijk management beheersmaatregelen terzijde stelt, voeren wij controlewerkzaamheden uit om deze risico's te onderzoeken. Naast de specifieke antwoorden met betrekking tot deze risico's controleren wij ook journaalposten en boekhoudkundige schattingen op beïnvloeding door het college/ambtelijk management en evalueren wij de zakelijke motieven voor belangrijke ongebruikelijke transacties, zoals vereist door onze beroepsnormen.

IT

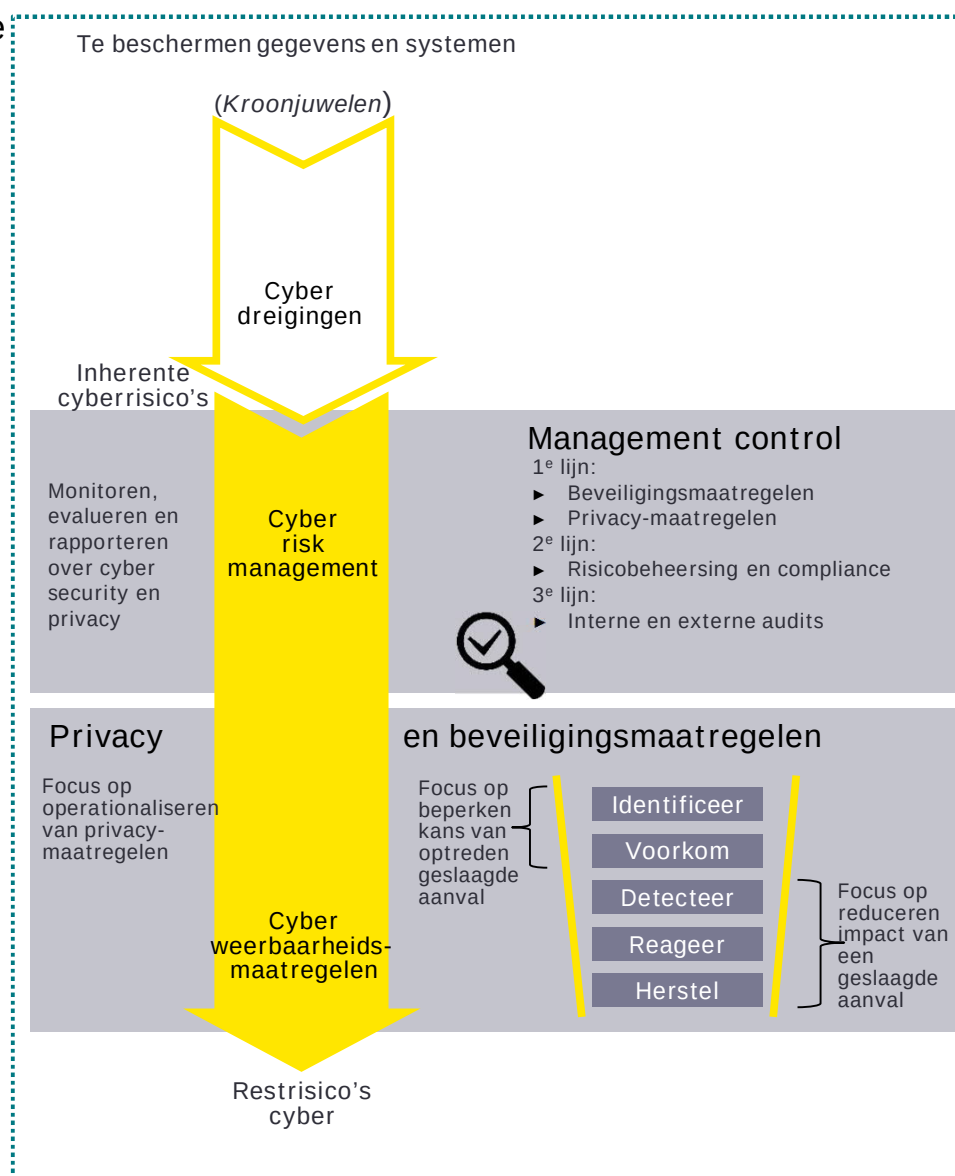
Hieronder hebben wij de aanpak ten aanzien van IT in de audit weergegeven.

Onderwerp	Beschrijving
IT-audit aanpak	Gegevensgericht
Scope applicaties	▶ Financiële administratie (Unit 4 Financials, LIAS) ▶ Personeels- en salarisadministratie (Raet, Youforce) ▶ Inkopen (contractenregister) (Topdesk) ▶ Subsidies (eDocs) ▶ Betalingsverkeer (BNG Bankieren)
Scopewerkzaamheden	Wij voeren de onderstaande werkzaamheden uit als onderdeel van onze IT-audit in het kader van de jaarrekeningcontrole: ▶ Houden van interviews met sleutelfunctionarissen van de afdeling ICT om de relevante IT-processen en daarbij behorende IT General Controls (ITGC's) in kaart te brengen ▶ Toetsen van relevante ITGC's in opzet, bestaan en werking voor de applicaties in scope ▶ Uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden op specifieke IT-risico's ▶ Beoordelen relevante interne rapportages ▶ Rapporteren aan management, het college en Provinciale Staten van de resultaten in de managementletter/boardletter en het accountantsverslag
Aandachtgebieden	▶ Functionaliteit/inrichting van Unit 4 Financials, YouForce en HR Core

Impact van cyberrisico's op de jaarrekeningcontrole

Als gevolg van een toenemend cyberdreigingslandschap, en de potentiële impact hiervan, worden cyberrisico's betreffende zowel security als privacy steeds relevanter voor organisaties en daarmee ook voor onze jaarrekeningcontrole. Als onderdeel van onze controle voeren wij werkzaamheden uit om deze cyberrisico's te identificeren, evenals de maatregelen om te komen tot het gewenste restrisico ten aanzien van cyber. Het gaat hierbij om de afweging in het kader van de jaarrekeningcontrole.

1. Interviews met sleutelfuncties om inzicht te krijgen in inherente cyberrisico's betreffende security en privacy, het onderzoeken van interne rapportages om inzicht te krijgen in cybersecurity- en privacy-maatregelen en het restrisico ten aanzien van cyberdreigingen, welke kunnen resulteren in een jaarrekeningrisico. Denk hierbij aan de transparantie in het jaarverslag en mogelijke voorzieningen betreffende waarderingen van intellectueel eigendom en mogelijke boetes.
2. Het gebruikmaken van de interne monitoring, evaluatie en rapportage van effectiviteit van security- en privacy-maatregelen en, waar noodzakelijk, uitvoeren van aanvullende werkzaamheden (denk hierbij aan workshops om de volwassenheid van cybersecuritymaatregelen in te schatten, penetratietesten, en gedetailleerde analyses van onderkende (pogingen tot) privacy- en beveiligingsincidenten, alsmede de opvolging hiervan).
3. De uitkomsten van deze analyses rapporteren wij aan u als onderdeel van onze managementletter en accountantsverslag. Wij beoordelen of de informatie, ten aanzien van cybersecurity, zoals opgenomen in het jaarverslag, geen tegenstrijdige informatie bevat ten opzichte van de cyber restrisico's.

Materialiteit en rapporteringsgrens

Onze controle is gericht op het ontdekken van materiële fouten in de financiële verantwoording. Bij een goedkeurende controleverklaring concluderen wij dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft. Wij hebben dan een redelijke mate van zekerheid dat de jaarrekening geen materiële fouten bevat.

€ 2,3 miljoen

Planningsmaterialiteit, de maximale uitvoeringsmaterialiteit

Materialiteit is het bedrag waarboven afwijkingen invloed kunnen hebben op de economische beslissingen die gebruikers nemen op basis van uw jaarrekening. Wij zullen een verwachte materialiteit hanteren van € 2.300.000. Dit bedrag is gebaseerd op 1% van de begrote totale lasten na mutaties reserves gecorrigeerd voor overboekingen tussen reserves binnen één programma (€ 233.292). Wij hebben 1% van de totale lasten als grondslag genomen, omdat op grond van artikel 2 lid 1 van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) de goedkeuringstolerantie voor de oordeelsvorming over de jaarrekening gesteld dient te worden op 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves.

€ 1,15 miljoen

Uitvoeringsmaterialiteit

De uitvoeringsmaterialiteit is afgeleid van de planningsmaterialiteit. De uitvoeringsmaterialiteit hanteren wij bij de planning van onze werkzaamheden en stellen wij op 50% van de planningsmaterialiteit om een veiligheidsmarge in te bouwen. Deze marge wordt gebruikt om de kans dat het totaal van niet gecorrigeerde en niet ontdekte afwijkingen de planningsmaterialiteit overschrijdt tot een zo laag mogelijk niveau terug te brengen.

€ 115.000

Rapporteringsgrens

Wij rapporteren alle geconstateerde fouten groter dan dit bedrag aan u.

Werkzaamheden jaarverslag

■ Jaarverslag (programmaverantwoording, de paragrafen en overige informatie)

Welke informatie?

Jaarverslag, bestaande uit de programmaverantwoording, de paragrafen en overige informatie

Onze rol en verantwoordelijkheid

In het kader van onze controle van de jaarrekening is het onze taak om na te gaan of het jaarverslag voldoet aan de voorschriften in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Ook is het onze taak na te gaan of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en of het jaarverslag met de in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de provincie en haar omgeving, geen materiële onjuistheden bevat.

• Bijlagen

Teaming

Wij hebben de samenstelling van ons controleteam aangepast aan uw organisatie. Onderstaande personen zijn betrokken bij de controle.

Bas-Wouter Littel Client Service Partner Sparringpartner voor PS en GS	Leon de Vries Eindverantwoordelijk Accountant Eindverantwoordelijk accountant en samen met Bas sparringpartner voor PS en GS	Maarten Buitink Senior Manager IT-audit Sparringpartner op het gebied van IT en verantwoordelijk voor de IT-audit	Erik Thus Manager Verantwoordelijk voor de dagelijkse aansturing van onze volledige data-gedreven controle	Esther van den Heuvel Controleleider Verantwoordelijk voor de uitvoering van de controlewerkzaamheden
--	--	---	--	---

Inschakeling van specialisten

Wij zullen bij de uitvoering van onze controle – zo nodig – gebruikmaken van de volgende specialisten in ons controleteam:

- ▶ EY PAS voor de controle van de toelichting op en naleving van de WNT/AVG
- ▶ HVG Law voor vraagstukken omtrent (rechtmatigheid van) aanbestedingen en staatssteun

Interne consultaties

- ▶ Daarnaast zullen wij zo nodig intern advies vragen bij complexe vraagstukken, denk aan vraagstukken op het gebied van accounting, fraude, discontinuïteit issues, etc.

Onafhankelijkheid

■ Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid is één van de fundamenteën van het accountantsberoep. Dit betreft zowel onafhankelijkheid op het niveau van de organisatie, onafhankelijkheid op het niveau van de persoon als onafhankelijkheid op het niveau van de opdracht. EY heeft hiertoe intern beleidsregels opgesteld om te borgen dat wordt voldaan aan de eisen ten aanzien van onafhankelijkheid, objectiviteit en integriteit. Om de praktijk te ondersteunen bij het naleven van de onafhankelijkheidsregels zijn diverse Global systemen en processen ontwikkeld op het gebied van:

- ▶ Registratie van cliëntstructuren
- ▶ Registratie van de persoonlijke beleggingen van alle partners en professionals
- ▶ Registratie van zakelijke relaties
- ▶ Registratie van de acceptatie van cliënten en opdrachten

■ Opdrachtacceptatie/continuering

Conform de daarvoor geldende wettelijke regels hebben wij bij het uitvoeren van onze cliënt- en acceptatieprocedures met betrekking tot het continueren van onze opdracht tot wettelijke controle van de jaarrekening wederom de mogelijke onafhankelijkheidsbedreigingen geëvalueerd waaronder in ieder geval begrepen:

- ▶ Financiële belangen
- ▶ Samenloop van dienstverlening
- ▶ Langdurige betrokkenheid
- ▶ Giften
- ▶ Zakelijke relaties
- ▶ Werkrelaties

Indien bedreigingen zijn geconstateerd, worden maatregelen getroffen om de bedreiging weg te nemen. Hiervan is tot en met heden overigens geen sprake.

Ontwikkelingen verslaggeving 2021 (BBV)

Relevante ontwikkelingen	Toelichting
Kadernota rechtmatigheid 2022	Nieuwe Kadernota rechtmatigheid 2022 De commissie BBV geeft via de nieuwe kadernota rechtmatigheid haar visie over de invulling van het begrip rechtmatigheid in de rechtmatigheidsverantwoording van de decentrale overheden conform artikel 75, lid 2 BBV. Aanleiding voor de actualisatie van de kadernota rechtmatigheid is de voorgenomen wetswijziging inzake het afgeven van een verklaring over de rechtmatigheid bij decentrale overheden over het verslagjaar 2022. Met ingang van het verslagjaar 2022 wordt de verantwoordelijkheid van het college van Gedeputeerde Staten voor de rechtmatigheid benadrukt, doordat het college een verantwoording over rechtmatigheid af moet gaan geven. Tot en met 2021 geeft de externe accountant deze verklaring af, als onderdeel van de jaarlijkse accountantscontrole en controleverklaring bij de jaarstukken. De Kadernota rechtmatigheid 2022 gaat dan ook gelden vanaf begrotingsjaar 2022 indien de voorgenomen wetswijziging tijdig wordt afgerond. Addendum Kadernota rechtmatigheid 2021 Een aantal onderdelen uit de nieuwe Kadernota rechtmatigheid 2022 los staan van de voorgenomen wetswijziging inzake de rechtmatigheidsverantwoording. De commissie BBV heeft besloten dat deze onderdelen als addendum op de kadernota rechtmatigheid 2018 worden gepubliceerd. Deze onderdelen zijn daarmee van toepassing voor het verslagjaar 2021.
Notitie Hoofddijnen van het BBV	Notitie paragraaf bedrijfsvoering De paragraaf bedrijfsvoering is sinds de introductie van het Besluit begroting en verantwoording in 2004 een verplichte paragraaf in de begroting en het jaarverslag. In deze paragraaf moet ten minste inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering worden gegeven. Deze formulering geeft veel ruimte om – per decentrale overheid – specifiek invulling te geven aan deze paragraaf. Vanuit provincies en gemeenten is gebleken dat er een brede behoefte was aan een nadere duiding van de inhoud en reikwijdte van de paragraaf bedrijfsvoering. De commissie BBV heeft derhalve besloten om naast de actualisatie van de Kadernota rechtmatigheid een Notitie paragraaf bedrijfsvoering op te stellen.
Notitie Materiële Vaste Activa	Nieuwe Notitie Materiële Vaste Activa De Notitie Materiële Vaste Activa (MVA) is herzien. Daarmee komt de vorige versie te vervallen. Deze notitie bevat één belangrijke wijziging: het is niet langer toegestaan om bij onvoldoende financiële middelen een termijn van vier jaar te hanteren voor het vormen van de voorziening. Ook is het niet toegestaan om op die wijze een negatieve voorziening aan te vullen. Een voorziening mag niet negatief zijn. Een onverwacht bij de jaarrekening gesignaleerde negatieve stand moet via een eenmalige last worden gedekt. Deze stellige uitspraak is een aanscherping ten opzichte van eerder gepubliceerde notities en treedt daarom in werking met ingang van het begrotingsjaar 2021. Verder bevat de nieuwe notitie een hoofdstuk gericht op het belang voor raadsleden, leden van provinciale staten en leden van het algemeen bestuur van waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. Voorts is de notitie geactualiseerd aan de hand van de vraag en antwoord rubriek, presentaties aan raden en bijeenkomsten met deskundigen.